

॥ ४६ ॥ एवमिति प्रादुर्भूतो नित्यसिद्ध एव स न त्वभूत्वा भूतः अत एव भूतो त्यत्तिरित्यध्यायनामसंगच्छते महात्मना श्रीकृष्णेन हेतुना ॥ ४७ ॥ ४८ ॥ विषहविशिष्टस्य कृष्णस्य प्रतिपादितं जगद्धेतुत्वमुपसंहरति एवमेष इति केवलमानुषो न अपितु परमात्मैव अत एव अचिंत्यः ॥ ४९ ॥ इति शां० मो० नै० भा० समाधिकद्विशततमोऽध्यायः ॥ २०७ ॥ ॥ ५ ॥ ॥ ५ ॥ पूर्वध्यानाय कृष्णमाहात्म्यमुक्तं तत्र ध्यानप्रतिपक्षाः कामादय आंतराः शत्रवः संति तेषां प्रशमाय पूर्वेषां गुह्यां स्मरणं कर्तव्यमित्येतदर्थोऽयमध्याय आरभ्यते असतो मा सद्गमय तमसो मा ज्योतिर्गमयेति वेदे अभ्यारोहमंत्र इवात्र

ततस्तस्मिन् महाघोरे संध्याकाल उपस्थिते ॥ राजानः समसज्जंत समासाद्ये तरेतरं ॥ ४६ ॥ एवमेष कुरुश्रेष्ठ प्रादुर्भूतो महात्मना ॥ देवदेवर्षिराचष्ट नारदः सर्वलो कट्क् ॥ ४७ ॥ नारदोऽप्यथ कृष्णस्य परं मेनेन राधिप ॥ शाश्वतत्वं महाबाहो यथा वद्धरतर्षभ ॥ ४८ ॥ एवमेष महाबाहुः केशवः सत्यविक्रमः ॥ अचिंत्यः पुंडरीका क्षोनैष केवलमानुषः ॥ ४९ ॥ इति श्रीमहाभारतेशांति० मोक्ष० सर्वभूतोत्पत्तिकथने समाधिकद्विशततमोऽध्यायः ॥ २०७ ॥ ॥ ५ ॥ युधिष्ठिर उवाच के पूर्वमा सन्पतयः प्रजानां भरतर्षभ ॥ के च र्षयो महाभागा दिक्षु प्रत्येकशः स्मृताः ॥ १ ॥ भीष्म उवाच श्रूयतां भरतश्रेष्ठ यन्मां त्वं परिपृच्छसि ॥ प्रजानां पतयो ये स्मिन् दिक्षु ये च र्षयः स्मृताः ॥ २ ॥ एकः स्वयं भूर्भगवानाद्यो ब्रह्मा सनातनः ॥ ब्रह्मणः सप्त वै पुत्रा महात्मानः स्वयं भुवः ॥ ३ ॥ मरीचिरयंगिरसौ पुलस्त्यः पुलहः क्रतुः ॥ वसिष्ठश्च महाभागः सदृशो वै स्वयं भुवा ॥ ४ ॥ सप्त ब्रह्माण इत्येते पुराणे निश्चयंगताः ॥ अत ऊर्ध्वं प्रवक्ष्यामि सर्वानेव प्रजापतीन् ॥ ५ ॥ अत्रिवंशसमुत्पन्नो ब्रह्मयोनिः सनातनः ॥ प्राचीनवर्हिर्भगवांस्तस्मात्प्राचेतसो दश ॥ ६ ॥ दशानां तनयस्त्वेको दक्षो नाम प्रजापतिः ॥ तस्य द्वे नाम नीलोके दक्षः कइति चोच्यते ॥ ७ ॥ मरीचेः कश्यपः पुत्रस्तस्य द्वे नाम नीस्मृते ॥ अरिष्टनेमिरित्येके कश्यपे त्यपरे विदुः ॥ ८ ॥ अत्रैश्वर्यवोरसः श्रीमान् राजा सोमश्च वीर्यवान् ॥ स हसं यश्च दिव्यानां युगानां पर्युपासिता ॥ ९ ॥ अर्यमा चैव भगवान्ये चास्य तनया विभो ॥ एते प्रदेशाः कथिता भुवनानां प्रभावनाः ॥ १० ॥ शशबिंदोश्च भार्याणां सहस्राणि दशाच्युत ॥ एकैकस्यां सहस्रं तु तनयानां भूतदा ॥ ११ ॥ एवं शतसहस्राणि दशतस्य महात्मनः ॥ पुत्राणां च न ते कंचिदिच्छंत्यन्यं प्रजापतिं ॥ १२ ॥ प्रजामाचक्षते विप्राः पुराणाः शाशबिंदवी ॥ सृष्टिं वंशप्रभवो महावंशः प्रजापतेः ॥ १३ ॥

चातुर्वर्ण्यसाधारण्येन योगारोहाय जप्तोयं सर्वदिग्गतान् विघ्नान् शमयतीति दिशास्वस्तिकमित्यस्य नाम के पूर्वमा सन्पतय इत्यादिरक्षरयोजना स्पष्टा ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ प्रदेशाः प्रदिशंति आज्ञापयंतीति प्रदेशा ईशानशीला इत्यर्थः प्रभावनाः प्रकर्षेण स्मृताश्च ॥ १० ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥

Digitized by Google